

niedziela, 24.12.2023

Dziś obchodzimy wspomnienie świętych Adama i Ewy, pierwszych rodziców

Adam i Ewa byli pierwszymi rodzicami. W Martyrologium Rzymskim nie ma o nich wzmianki. Jednakże Bibliotheca Sanctorum nazywa ich wprost świętymi. Nie ma też ani jednego wśród pisarzy kościelnych, który by miał odwagę umieszczać rodziców rodzaju ludzkiego wśród potępionych. Adam był pierwszym człowiekiem, praojcem ludzkości. Imię "Adam" wywodzi się od słowa hebrajskiego Adamah, co znaczy tyle, co ziemia, aby podkreślić myśl natchnionego autora, że ciało pierwszego człowieka powstało z materii i do niej powróci (Rdz 3, 19). Nie jest wykluczone, że wyraz "Adam" wywodzi się od słowa sumeryjskiego ada-mu, czyli "mój ojciec" - dla podkreślenia tego, że cały rodzaj ludzki wywodzi się ze wspólnego pnia. Według relacji biblijnej o stworzeniu, Bóg ulepił Adama "z prochu ziemi i tchnął w jego nozdrza tchnienie życia" (Rdz 2, 7), czyli ducha, czyniąc go zdolnym do samodzielnej egzystencji fizycznej i religijno-moralnej. Ukształtował go na swój "obraz i podobieństwo" (Rdz 1, 26; 5, 1). Z Ewą, swą niewiastą, Adam cieszył się rajem - pełnią szczęścia. Po grzechu pierworodnym stracił szczególną i wyjątkową więź z Bogiem. Musiał pracować i w pocie czoła zdobywać chleb powszedni. Był pierwszym rolnikiem. Będąc ojcem ziemskim, jest figurą Chrystusa, od którego pochodzimy według ducha (Rz 5, 12-21; Kol 1, 15; 3, 9-10; 1 Tm 2, 13-14). Ewa to pierwsza kobieta, pramatka, małżonka Adama (Rdz 3, 20; 4, 1; Tb 8, 6; 2 Kor 11, 3; 1 Tm 2, 13). Jej imię oznacza "życie", jak to tłumaczy Pismo święte: "bo stała się matką wszystkich żyjących" (ludzi) (Rdz 3, 20). Opis stworzenia jej "z żebra Adama" podkreśla tożsamość człowieczeństwa kobiety i mężczyzny. Zwiedziona przez szatana, popełniła grzech, powodując nieszczęście duchowe i egzystencjalne. Grzech i kara nie przekreśliły zawartego w błogosławieństwie Bożym daru przekazywania życia, choć sprowadziły cierpienia i trudy. Ewa urodziła Kaina, Abela, Seta i innych. Ewa jest figurą Maryi, przez którą przyszło na świat zbawienie. ✕ opisów biblijnych wynika, że pierwsi ludzie po stworzeniu byli święci. Ich ciała miały nie podlegać cierpieniom ani śmierci. Ich rozum był świątły, a wola skłonna do dobrego. Byli szczęśliwi. Ich stan, jak też miejsce przebywania, Biblia nazywa "ogrodem". Aby jednak te wszystkie dary nie były bez żadnej zasługi ze strony człowieka, Pan Bóg wystawił go na bliżej nam nieznaną próbę, którą Biblia w sposób obrazowy przedstawia jako zakaz spożywania owocu z drzewa zakazanego. Pierwsi rodzice, za namową szatana, nie wypełnili polecenia Bożego, dlatego utracili wszystkie przywileje otrzymane w raju. Pan Bóg w swoim miłosierdziu zapowiedział jednak Zbawiciela świata, który wyjdzie z rodzaju ludzkiego i pokona szatana: przywróci zakłócony przez grzech pierworodny ład - ludziom da zbawienie, a Panu Bogu pełne wynagrodzenie. Jak żywe było zainteresowanie losami pierwszych ludzi w pierwotnym chrześcijaństwie, świadczy apokryf z I wieku zatytułowany Życie Adama i Ewy. Do naszych czasów dochował się w kilku językach. W języku greckim ma on tytuł Apokalipsa Mojżesza. Według niego, losy naszych pierwszych rodziców miały być objawione Mojżeszowi na Górze Synaj, kiedy Pan Bóg przekazał mu Dekalog i rozmawiał z nim przez 40 dni. Po wypędzeniu z Edenu pierwsi rodzice postanowili pokutować, aby Pana Boga przebłagać za swój grzech. Ewa zanurzyła się w wodach Tygrysu na 37 dni, a Adam w Jordanie na dni 40. Po 18 dniach zjawił im się szatan i zwiastował im w postaci anioła, że ich pokuta jest już niepotrzebna, gdyż Pan Bóg przebaczył im grzech. Adam poznał wszakże złego ducha, który był sprawcą wszystkich nieszczęść ludzkich, i uczynił mu z tego powodu gorzkie wyrzuty. Wtedy diabeł przyznał się, że skusił pierwszych rodziców z zazdrości i z nienawiści do rodzaju ludzkiego. Jedna z legend głosi, że Adam miał być pochowany w okolicach Hebronu, inna zaś podaje, że na Kalwarii, gdzie krople Krwi umierającego Chrystusa padły poprzez szczeliny spękanej trzęsieniem ziemi na czaszkę Adama. Powszechne jest przekonanie, że Adam i Ewa pokutą zadośćuczynili Bogu w tej mierze, w jakiej byli zdolni to uczynić. Zbawiciel zaś, Syn Boży, tak obficie zadośćuczynił za winę naszych prarodziców i tak wiele nam przyniósł dobra, że Kościół ma odwagę śpiewać w liturgii Wigilii Paschalnej: O szczęśliwa wino Adama! Autor Księgi Mądrości wychwala mądrość Bożą, że "ustrzegła Prarodzica (...) i

wyprowadziła go z jego upadku" (Mdr 10, 1). Św. Augustyn w jednym ze swoich listów pisze o bogobojnym życiu Adama i Ewy. W Kościele wschodnim natrafiamy na ślady formalnego kultu Adama i Ewy. Pierwszą niedzielę Adwentu poświęca się przodkom Pana Jezusa. W kanonie na ten dzień kapłani modlą się słowami: "Oddajemy chwałę najpierw Adamowi, który zaszczycony ręką Boga Stworzyciela i ustanowiony naszym pierwszym ojcem, zażywa błogosławionego pokoju ze wszystkimi wybranymi w przybytkach niebieskich". Ikony greckie oraz obrazy łacińskie, kiedy przedstawiają tajemnicę zstąpienia Chrystusa do otchłani, niemal z reguły na pierwszym miejscu przedstawiają Adama i Ewę, wyprowadzanych przez Chrystusa z piekieł i prowadzonych do nieba. W niektórych ikonach wschodnich Chrystus wprost trzyma za ręce naszych prarodziców. Przy bazylice Grobu Pańskiego w Jerozolimie istnieje kaplica poświęcona św. Adamowi. Apokryf grecki z V w. O zstąpieniu (Chrystusa) do otchłani wśród dusz oczekujących Zbawiciela Adamowi oddaje szczególne pochwały. W ikonografii ukazuje się Adama i Ewę w scenach biblijnych: stworzenie Ewy obok Adama leżącego na ziemi; scena w raju: Adam w przepasce z liści figowych stoi pod drzewem wraz z Ewą, która podaje mu owoc zerwany z drzewa (czasami winogrona); Adam i Ewa wypędzani z raju przez anioła. Atrybutami naszych prarodziców są: baranek, kłosa i łopata - symbol troski o pożywienie. Źródło: <https://brewiarz.pl/czytelnia/swieci/12-24.php3> <https://www.ekai.pl/24-grudnia-wigilia-swiat-bozego-narodzenia-i-wspomnienie-adama-i-ewy/>